Lietas Nr. C12181415
Lietas arhīva Nr. CA-0167-16

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rēzeknē 2016.gada 24.maijā

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese L.Mežale,
tiesneši V.Sokolova, I.Stivriņš,
ar tiesas sēdes sekretāri D.Somu, tulci E.Pipari,

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Daugavpils tiesas 2015.gada 7.decembra spriedumu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par morālā kaitējuma atlīdzības piedziņu.

Aprakstošā daļa

/pers. A/ 2014.gada 3.decembrī cēla tiesā prasību par morālā kaitējuma atlīdzības piedziņu pret /pers. B/ (lietas 1.sējuma 3.-17.lapa), norādot, ka 2013.gada 18.janvārī prasītājs, pildot žurnālista pienākumus, apmeklēja masāžas salonu NUGA BEST. Šai pat salonā atradās atbildētājs, kurš prasītājam no mugurpuses vairakkārt agresīvi iesita pa galvu. Prasītājam nebija iespējams izvairīties no atbildētāja agresīvās rīcības. Sitieni bija spēcīgi, tāpēc bija bīstami prasītāja veselībai un dzīvībai. Prasītājs uzreiz vērsās pret atbildētāju prokuratūrā. Tika uzsākta administratīvā pārkāpuma lieta Daugavpils tiesā.

Atbildētājs uz tiesas sēdēm neieradās, tāpēc tiesas process aizņēma gandrīz gadu. Līdz ar to prasītājam tika nodarīts arī morālais kaitējums.

Ar Daugavpils tiesas 2013.gada 3.oktobra spriedumu izbeigta tiesvedība administratīvā pārkāpuma lietā. Ar Latgales apgabaltiesas 2013.gada 9.decembra lēmumu pirmās instances tiesas spriedums atcelts un lieta nodota jaunai izskatīšanai.

Tiesas sēdē 2014.gada 7.februārī u n 2014.gada 15.februāra paskaidrojumos atbildētājs apmeloja prasītāju, tādējādi prasītājam nodarot dvēseliskas, psihiskas un morālas ciešanas.

Ar Daugavpils tiesas 2014.gada 20.februāra spriedumu atbildētājs tika atzīts par vainīgu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā.

Prasītājs uzsver, ka uzbrukuma rezultātā viņam tika nodarīta spēcīga psihiska trauma, kuras rezultātā zaudēja spēju koncentrēties un rakstīt žurnālam un avīzei. Atbildētājs ar savu rīcību aizskāra prasītāja kā žurnālista godu un cieņu, jo uzbrukuma laikā prasītājs pildīja žurnālista pienākumus.

Prasītājs, ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 1., 7., 35.pantu, lūdza tiesu piedzīt no atbildētāja morālā kaitējuma atlīdzību 32 000 *euro*, noteikt prasītāja tiesības līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt nokavējuma procentus no pamatparāda un piedzīt no atbildētāja prasītāja labā visus tiesāšanas izdevumus.

Atbildētājs par celto prasību paskaidrojumus nav iesniedzis.

Ar Daugavpils tiesas 2015.gada 7.decembra spriedumu /pers. A/ prasība apmierināta daļēji, proti, tiesa piedzina no /pers. B/ prasītāja labā morālā kaitējuma atlīdzību 500 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 149,70 *euro*, pārējā daļā prasību noraidot. Piedzina no /pers. B/ valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 28,10 *euro* (lietas 3.sējuma 159.-161.lapa).

Spriedums pamatots ar šādiem motīviem.

Pirmās instances tiesa, izvērtējot lietas materiālus, sniegtos paskaidrojumus tiesā un pamatojoties uz Civillikuma 1635.pantu, atzina, ka prasītājs šai gadījumā ir tiesīgs uz morālā kaitējuma atlīdzību, jo ir pierādīts cēloniskais sakars starp atbildētāja prettiesisko darbību un fizisku un garīgu ciešanu nodarīšanu prasītājam.

Tiesa atzina, ka prasītāja prasījuma pamatotība ir pierādīta ar Daugavpils tiesas 2014.gada 20.februāra spriedumu administratīvā pārkāpuma lietā par /pers. B/saukšanu pie administratīvās atbildības par administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, kas paredzēts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 167.pantā, par apvainojošu uzmākšanos cietušajam /pers. A/ (*/pers. A/*).

Pirmās instances tiesa secinājusi, ka prasītāja argumenti, ka atbildētājs 2013.gada 18.janvārī masāžas salona NUGA BEST telpās necienīgi un aizvainojuši izturējās pret prasītāju, apstiprinās ar lietai pievienotajiem video ierakstiem un administratīvā pārkāpuma lietas materiāliem kopumā. Tiesa atzina, ka lietā gūti pierādījumi, ka atbildētāja apvainojoša uzmākšanās prasītājam notika sabiedriskā vietā svinīga pasākuma laikā, masāžas salona NUGA BEST apmeklētāju klātbūtnē. Līdz ar to tiesa atzina, ka nav pamata apšaubīt, ka fizisko aizskārumu – sitienus pa galvu, un atbildētāja izaicinošo izturēšanos prasītājs uztvēra emocionāli un iekšēji pārdzīvoja notikušo.

Tiesa atzina, ka lietā gūti pierādījumi, ka atbildētājs ar savu rīcību ir nodarījis prasītājam fiziskas un morālas ciešanas, līdz ar to prasītājam ir pamats prasīt morālā kaitējuma atlīdzību, un kompensācijas apmēram par morālo kaitējumu ir jābūt samērojamam ar nodarīto kaitējumu.

Prasītājs norāda, ka, saņemot sitienus pa galvu, viņš izjuta sāpes un ar atbildētāja izaicinošo un cinisko attieksmi tika pazemots daudzu cilvēku klātbūtnē. Notikušo prasītājs emocionāli pārdzīvoja, tādēļ nespēja koncentrēties žurnālista darbam. Atbildētāja prettiesisko rīcību rezultātā pārciestās garīgās un fiziskās ciešanas prasītājs novērtēja 32 000 *euro* apmērā.

Atsaucoties uz juridiskajā literatūrā paustajām atziņām un tiesu praksi, tiesa secināja, ka neviena tiesību norma skaidri nenosaka morālā kaitējuma atlīdzības apmēru par administratīvā pārkāpuma lietā nodarītu morālu kaitējumu. Morālā kaitējuma kompensācijas noteikšanas pamatā ir jāievēro četri svarīgi elementi: vainas pakāpe; fizisko un morālo ciešanu pakāpes līmenis; pušu mantiskais stāvoklis; samērīguma un taisnīguma principa ievērošana.

Pirmās instances tiesa secināja, ka lietas izskatīšanas laikā konstatēti priekšnoteikumi morālā kaitējuma esamībai. Tiesa atzina, ka ir pierādīts, ka atbildētājs 2013.gada 18.janvārī sabiedriskā vietā – masāžas salonā NUGA BEST, svinīga pasākuma laikā daudzu salona apmeklētāju klātbūtnē vairākas reizes iesitot prasītājam pa galvu un izaicinoši izturoties pret prasītāju, ir nodarījis morālu kaitējumu, kas ir pamats prasīt mantisku kompensāciju.

Izvērtējot morālā kaitējuma kompensācijas apmēru kopsakarā ar lietā noskaidrotajiem apstākļiem, tiesa atzina, ka prasījums par morālā kaitējuma atlīdzību 32 000 *euro* nav samērīga nodarītajam kaitējumam un sekām.

Ņemot vērā notikuma apstākļus, nodarītā kaitējuma raksturu un smagumu, pamatojoties uz taisnīguma un saprātīguma principu, Augstākās tiesu prakses apkopojumā "Morālā kaitējuma atlīdzināšana civillietās" noteiktajiem principiem, tiesa atzina, ka morālā kaitējuma atlīdzība nosakāma 500 *euro* apmērā, jo tā ir samērīga atlīdzība par morālo aizskārumu.

Tiesa noraidīja prasītāja prasījumu noteikt inflācijas summas piedziņu par katru maksājuma kavējuma dienu, ja atbildētājs termiņā nesamaksās piedzīto summu, jo atzina, ka Civilprocesa likuma 195.pants neparedz inflācijas summas piedziņu.

Tiesa, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, piedzina no atbildētāja prasītāja labā tiesas izdevumus 149,70 *euro* apmērā.

Apelācijas sūdzību par šo Daugavpils tiesas 2015.gada 7.decembra spriedumu iesniedza prasītājs /pers. A/, norādot, ka spriedumu pārsūdz pilnā apmērā (lietas 3.sējuma 168.-172.lapa).

Apelātors uzskata, ka pirmās instances tiesa piedzina no atbildētāja nepamatoti mazu morālā kaitējuma atlīdzību, tāpat nepiekrīt, ka tiesa nav piedzinusi no atbildētāja visus tiesas izdevumus prasītāja labā. Tādējādi tiesa pārkāpusi prasītāja intereses un likumiskas tiesības, nodarot prasītājam morālo kaitējumu.

Uzskata, ka Daugavpils tiesas tiesnese spriedumā ir nonākusi pretrunā, jo atzinusi, ka prasītāja prasījuma pamatotība ir pierādīta ar Daugavpils tiesas 2014.gada 20.februāra spriedumu administratīvā pārkāpuma lietā par /pers. B/ saukšanu pie administratīvās atbildības par administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, kas paredzēts Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 167.pantā, un atzinusi, ka prasītājam nodarīts morālais kaitējums, taču tiesas izdevumus tiesa piedzinusi no paša prasītāja, lai gan administratīvo pārkāpumu pret prasītāju izdarījis atbildētājs. Tādējādi pirmās instances tiesas tiesnese ir pārkāpusi taisnīguma un samērīguma principu un citus principus, kas nostiprināti Latvijas Republikas Satversmes 89., 91.-97., 110., 111. un 116.pantā un Civilprocesa likuma 32.panta otrās daļas 2.punktā, 13., 14., 17., 18. un 53.pantā.

Prasītājs uzsver, ka atbildētājs 2013.gada 18.janvārī masāžas salonā svinīga pasākuma laikā daudzu salona apmeklētāju klātbūtnē vairākas reizes iesitot prasītājam pa galvu un izaicinoši izturoties pret prasītāju, ir nodarījis morālu kaitējumu. Turklāt atbildētājs turpinājis prasītāju apmelot un visādi apvainot rakstiskos paskaidrojumos un iesniegumos tiesai, ko pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā nosakot morālā kaitējuma atlīdzības apmēru. Norāda, ka, ņemot vērā minēto, prasītājam ir pamats uzskatīt, ka pirmās instances tiesas tiesnese bija ieinteresēta lietas iznākumā. Turklāt, pirmās instances tiesas tiesnese tiesas sēdē nedeva prasītājam izteikties līdz galam par atbildētāja pretlikumīgajām darbībām pret prasītāju.

Uzskata, ka Daugavpils tiesas tiesnese ir ļaunprātīgi pārkāpusi likuma "Par tiesu varu" 17.pantu, Latvijas Republikas Satversmes 89., 91.-97., 110., 111. un 116.pantu, tādējādi nodarot prasītājam morālo kaitējumu, stresu un psihiskas ciešanas.

Ņemot vērā iepriekš minēto, apelācijas sūdzībā lūdz: piedzīt no atbildētāja prasītāja labā morālā kaitējuma atlīdzību 32 000 *euro* apmērā un visus tiesas izdevumus; sodīt Daugavpils tiesas tiesnesi I.Vaivodi, jo viņa nav pildījusi likuma "Par tiesu varu", LR Satversmes, Civilprocesa, Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas prasības; piedzīt no Latvijas valsts prasītāja labā 6 300 000 *euro*, jo Daugavpils tiesa un Daugavpils tiesas tiesnese I.Vaivode pārkāpusi Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 1.-3., 5., 6., 8., 13., 14., 17., 18. un 53.pantu, LR Satversmes 89., 91.-97., 110., 111. un 116.pantu, likuma "Par tiesu varu" 17., 18., 24., 25., 27. un 89.pantu, tādējādi nodarot prasītājam morālo kaitējumu.

Apelācijas instances tiesas sēdē prasītājs /pers. A/ uzturēja apelācijas sūdzību pēc tajā norādītajiem apstākļiem un lūdza pilnīgi apmierināt prasību.

Noskaidrots, ka atbildētājs /pers. B/ uz tiesas sēdi nav ieradies, laikus nav ziņojis par neierašanās iemesliem un nav lūdzis izskatīt lietu viņa prombūtnē.

Juridiskajā literatūrā ir izskaidrots, ka dokumentu paziņošanas procesa būtisks princips ir adresāta līdzdarbības (sadarbības) pienākums dokumenta paziņošanā. Sadarbības pienākums izpaužas kā pienākums: 1) pieņemt iestādes paziņoto dokumentu; 2) paziņot savu adresi (tās izmaiņas) iestādei; 3) būt sasniedzamam iestādei paziņotajā adresē; 4)būt atbildīgam par sadarbību ar savu pārstāvi vai adresē esošo personu dokumentu nodošanā (*sk. J.Neimanis Paziņošanas likuma komentāri. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2014, 25.lpp.*). Lai piešķirtu adresāta sadarbības pienākumam maksimālu ietekmi, iestādei nebūtu jāpieprasa no adresāta vajadzība , kādēļ tas izvēlējas citu adresi, t.i., ja adresāts ir norādījis adresi saziņai, pietiek pieņemt, ka adresāts tur būs sastopams un adreses izvēle ir objektīvi pamatota (*sk. J.Neimanis Paziņošanas likuma komentāri. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2014, 33.lpp.*).

Noskaidrots, ka pavēste par tiesas sēdi atbildētājam nosūtīta ieraksta sūtījumā 2016.gada 1.aprīlī uz viņa deklarēto dzīvesvietas adresi (lietas 4.sējuma 3.lapa). Konkrētajā gadījumā ierakstīta sūtījumā nosūtot atbildētājam pavēsti uz viņa deklarēto adresi, Civilprocesa likuma 56.panta sestās daļas un 56.[1]panta izpratnē sāk darboties prezumpcija, ka tiesa ir izpildījusi savu pienākumu paziņot izsaucamajai personai par lietas izskatīšanas laiku un vietu. Ņemot vērā, ka par tiesas sēdes vietu un laiku atbildētājam paziņots Civilprocesa likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā, tad saskaņā ar šā likuma 156.panta pirmās daļas noteikumiem lietu var izskatīt bez viņa klātbūtnes, jo atbildētājs nav ieradies uz tiesas sēdi bez attaisnojošiem iemesliem. Lai arī Civilprocesa likuma 74.panta pirmās daļas 2.punkts garantē lietas dalībniekiem tiesības piedalīties tiesas sēdē, taču tikai no pašiem lietas dalībniekiem ir atkarīgs, vai viņi šīs tiesības izmantos, vai nē. Konkrētajā gadījumā, neierodoties uz tiesas sēdi, atbildētājs šīs savas tiesības nav izmantojis.

Motīvu daļa

Noklausījusies prasītāja paskaidrojumus tiesai, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka prasība ir apmierināma daļēji.

Civilprocesa likuma 426.panta pirmā daļa noteic, ka apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās. Turklāt saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta otro daļu apelācijas instances tiesa izskata tikai tos prasījumus, kas izskatīti pirmās instances tiesā. Prasības priekšmeta un pamata grozījumi nav pieļaujami.

Tādējādi lietā izskatāms strīds par morālās kompensācijas piedziņu, proti, nosakot to kā apmierinājumu par tiesību aizskārumu 32 000 *euro* apmērā, ko ir nodarījis /pers. B/.

Pirmās instances tiesa nodibināja, ka ar Daugavpils tiesas 2014.gada 20.februāra spriedumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.112015013 /pers. B/ atzīts par vainīgu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 167.panta par apvainojošu uzmākšanos cietušajam /pers. A/. Respektīvi, atbildētājs 2013.gada 18.janvārī sabiedriskā vietā - masāžas salonā NUGA BEST, svinīga pasākuma laikā daudzu salona apmeklētāju klātbūtnē vairākas reizes iesita prasītājam pa galvu un izaicinoši izturējās pret viņu (1.sējuma 194.lapa).

Līdz ar to pirmās instances tiesa atzina, ka lietā gūti pierādījumi, ka apvainojoša uzmākšanās notika sabiedriskā vietā svinīga pasākuma laikā, masāžas salona NUGA BEST apmeklētāju klātbūtnē, tādēļ /pers. A/ fizisko aizskārumu – sitienus pa galvu un atbildētāja izaicinošo izturēšanos uztvēra emocionāli un iekšēji pārdzīvoja notikušo.

Minētie pirmās instances tiesas konstatētie fakti apelācijas vai pretapelācijas sūdzībā nav apstrīdēti un tādējādi, atbilstoši Civilprocesa likuma

430.panta trešās daļas noteikumiem, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda.

Apelācijas sūdzībā prasītājs lūdz kaitējuma atlīdzināšanu, uzskatot, ka atbildētājs 2013.gada 18.janvārī masāžas salonā svinīga pasākuma laikā daudzu salona apmeklētāju klātbūtnē vairākas reizes iesitot prasītājam pa galvu un izaicinoši izturoties pret prasītāju, ir nodarījis morālu kaitējumu. Turklāt atbildētājs turpinājis prasītāju apmelot un visādi apvainot rakstiskos paskaidrojumos un iesniegumos tiesai, ko pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā nosakot morālā kaitējuma atlīdzības apmēru.

Atbildētājas rakstveida paskaidrojumus sakarā ar prasītājas iesniegto prasību un apelācijas sūdzību nav iesniedzis.

Civillikuma 1635.pants noteic, ka katrs tiesību aizskārums, tas ir, katra pati par sevi neatļauta darbība, kuras rezultātā nodarīts kaitējums (arī morālais kaitējums), dod tiesību cietušajam prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot. Ar morālo kaitējumu jāsaprot fiziskas vai garīgas ciešanas, kas izraisītas ar neatļautas darbības rezultātā nodarītu cietušā nemantisko tiesību vai nemantisko labumu aizskārumu. Atlīdzības apmēru par morālo kaitējumu nosaka tiesa pēc sava ieskata, ņemot vērā morālā kaitējuma smagumu un sekas. Ja šā panta otrajā daļā minētā neatļautā darbība izpaudusies kā noziedzīgs nodarījums pret personas dzīvību, veselību, tikumību, dzimumneaizskaramību, brīvību, godu, cieņu vai pret ģimeni, vai nepilngadīgo, pieņemams, ka cietušajam šādas darbības rezultātā ir nodarīts morālais kaitējums. Citos gadījumos morālais kaitējums cietušajam jāpierāda.

Civilprocesa likuma 97.panta pirmajā daļā noteikts, ka "(..) pierādījumu novērtēšanā tiesai jāvadās no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem".

Juridiskajā literatūrā pausts viedoklis, ka „morālais kaitējums nozīmē negatīvas izmaiņas cilvēka psihē, kas izpaužas cilvēkā fiziskās vai garīgās ciešanās. Morālais kaitējums kā ciešanas nozīmē, kad konkrēta rīcība iespaido cietušā apziņu un rada cietušajam kādu noteiktu fizisku reakciju. Pārdzīvojuma pamatā var būt bailes, kauns, pazemojums vai cits psiholoģiskā aspektā negatīvs cilvēka stāvoklis. Jebkura prettiesiska darbība vai bezdarbība var radīt dažādas pakāpes ciešanas un pilnīgi vai daļēji liegt cilvēkam psihisko labsajūtu. Viena no galvenajām morālā kaitējuma īpatnībām ir tāda, ka negatīvas izmaiņas notiek cietušā apziņā un to izpausmes forma lielā mērā ir atkarīga no katra cilvēka psihes. Atbildība rodas tikai pret cietušo un, nosakot naudas kompensāciju par morālo kaitējumu, vērā ņemama kaitējuma esamība vai ciešanas, kas saistītas ar personas mantisko tiesību un labumu samazinājumu, prettiesiskā rīcība (darbība vai bezdarbība), kuras rezultātā radies kaitējums, šīs personas vaina, cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un zaudējumiem" (*Gunta Kuzmane – „Latvijas Vēstnesim", Jurista vārds 12.02.2002.*).

Tādējādi, ievērojot minētos apstākļus kopsakarā un savstarpējā sakarībā, balstoties uz loģiku un dzīvē gūtiem novērojumiem, Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka prasītājam neapšaubāmi bija psiholoģiskas ciešanas un fiziskas sāpes, šīs ciešanas liedza viņam psihisko labsajūtu.

Satversmes VII nodaļa atbilstoši Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijai nosaka ikviena tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu nepamatota tiesību aizskāruma gadījumā (*92.pants*).

Prasība par nodarītā morālā kaitējuma atlīdzības piedziņu pamatota ar Civillikuma 1635.pantu, kas paredz civiltiesisko atbildību no personiskiem aizskārumiem.

Šīs likuma normas pirmā daļa noteic, ka katrs tiesību aizskārums, tas ir, katra pati par sevi neatļauta darbība, kuras rezultātā nodarīts kaitējums (arī morālais kaitējums), dod tiesību cietušajam prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot.

Lai iestātos atbildība par kaitējumu ir nepieciešami šādi priekšnoteikumi: 1)prettiesiska rīcība; 2)kaitējuma esamība; 3)cēloniskais sakars starp prettiesisku rīcību un kaitējumu.

Kā jau minēts iepriekš, lietā nepastāv strīds, ka atbildētājs 2013.gada 18.janvārī sabiedriskā vietā-masāžas salonā NUGA BEST, svinīga pasākuma laikā daudzu salona apmeklētāju klātbūtnē, vairākas reizes iesitot prasītājam pa galvu un izaicinoši izturoties pret prasītāju, ir nodarījis morālu kaitējumu, kas ir pamats prasīt mantisku kompensāciju. Tādējādi lietā nodibināti priekšnoteikumi morālā kaitējuma esamībai, tas ir, prettiesiska rīcība, kaitējuma esamība un cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un kaitējumu. Respektīvi norādīti apstākļi sagādāja prasītājam neērtības, izraisīja uztraukumu un stresu, kas neapšaubāmi atstāja iespaidu uz viņa veselību, kas pēc būtības attiecas uz morālo kaitējumu, jo atbildētāja rīcība ir izraisījusi negatīvas sekas. Tādējādi tiesību aizskārums rada morālu kaitējumu aizskartajai personai.

Prasītājs norāda, ka saņemot sitienus pa galvu viņš izjuta sāpes un ar atbildētāja izaicinošo un cinisko attieksmi tika pazemots daudzu cilvēku klātbūtnē, notikušo prasītājs emocionāli pārdzīvoja, tādēļ nespēja koncentrēties žurnālista darbam. Atbildētāja prettiesisko rīcību rezultātā pārciestās garīgās un fiziskās ciešanas prasītājs novērtē 32 000 *euro* apmērā.

Juridiskajā literatūrā ir izteikta atziņa, ka „morālais kaitējums ir prezumējams, t.i., tiek pieņemts, ka konkrēts aizskārums konkrētai personai varētu izraisīt nepamatotas ciešanas. (..) Morālā kaitējuma sekas var nolīdzināt ar noteiktu mantisku vērtību, kas nav zaudējumi. Šo mantisko pretrunu sauc par kompensāciju, sāpju naudu" (*Agris Bitāns – „Latvijas Vēstnesim", Jurista vārds, 18.09.2001.*).

Civillikuma 1635.pants paredz, ka atlīdzības apmērs jānosaka tiesai pēc sava ieskata. Civillikuma 5.pantā noteikts, ka gadījumos, kad lieta jāizšķir pēc tiesas ieskata vai atkarībā no svarīgiem iemesliem, tad tiesnesim jāspriež pēc taisnības apziņas un vispārīgiem tiesību principiem.

Taisnīgums ir morālās, tiesiskās un politiskās apziņas jēdziens, t.i., jābūtība, kas izriet no priekšstata par cilvēka būtību un viņa neatņemamajām tiesībām (*Latvijas padomju enciklopēdija. 9.sējums, Rīga, Galvenā enciklopēdiju redakcija. 1987., 477.lpp.*).

Profesors V.Sinaiskis norādījis, ka taisnības princips Latvijas civiltiesībās ir: taisnība visiem kaut kas acīmredzams, pamatots uz cilvēka veselo saprātu un tāpēc visiem piemītošs, pastāvīgs uz visiem attiecināms, tāpēc visu cilvēku aizstāvēts, kā sabiedrības dzīves princips, kas gala iznākumā gūst uzvaru par savu pretstatu – netaisnību (*Jurists, 1937.g., 7/8, 120.aile*).

Tādējādi taisnīgums izprotams vispirms kā atbilstība, sabalansētība starp indivīdu un sabiedrību un, ja šāda sabalansētība netiek radīta, tā atzīstama par netaisnību.

Konkrētajā civillietā tiesa izskata juridisku strīdu, un tiesas spriedumam jābūt tādam, ar kuru cietušajam ir iespējas saņemt pēc iespējas taisnīgāku apmierinājumu, jo cietušā iepriekšējā stāvokļa atjaunošana (*restitutio in integrum*) vairs nav iespējama. Piespriežamajai summai ir jāpilda trīs funkcijas: taisnīguma, prevencijas un samierināšanas.

Ņemot vērā to, ka mūsdienās sabiedrības priekšstati par vērtībām ir centrēti uz to, ka lielākā vērtība ir cilvēks, Civillietu tiesas kolēģija uzskata, atlīdzībai par cilvēkam morālo kaitējumu jābūt tik lielai, lai cietusī persona justos pēc iespējas mazāk sāpināta un spriedums radītu sabiedrībā priekšstatu par to, ka prettiesiskas darbības, kas rada kaitējumu cilvēkam, tiek nosodītas un aizskārējam ir jādod pienācīga atlīdzība par nodarīto (*prevencija*). Prevencijas funkcijas nozīme izpaužas apstāklī, ka piespriežamajai summai jābūt tādai, kas maksimāli attur atbildētāju un citas personas no līdzīga rakstura aizskārumu nodarīšanas. Kompensācijas piedziņa naudas izteiksmē par morālo kaitējumu atzīstama par gandarījumu (*atlīdzinājumu*), kad par pārciestajām negatīvajām emocijām cietušais var saņemt atlīdzinājumu, kas viņam kaut nedaudz ļautu aizmirst notikušo (*samierināšanas funkcija*).

Juridiskajā literatūrā sastopams viedoklis, ka „tiesai, nosakot kompensācijas lielumu par personai nodarītu nemantisku kaitējumu, cita starpā jāvērtē, vai tās lielums ir adekvāts pārkāpumam – jo nopietnāks aizskārums, jo saprātīgāk būtu sagaidīt lielāku summu, jo tiesa tādējādi dod skaidru zīmi tam, cik vērta tās acīs ir prasītāja personība vai aizskartās tiesības un nelielas summas noteikšana ne tikai nenovērš izdarīto netaisnību, bet faktiski rada atkārtotu tiesību aizskārumu" (*A.Bitāns. Taisnības apziņa, nosakot kompensāciju par nemantisku aizskārumu. Jurista vārds, 2003.08.07. Nr.25*).

Vienotas likmes, uz kuru pamata noteikt atlīdzību par morālo kaitējumu nepastāv, tāpēc atlīdzības apmērs nosakāms katrā konkrētā gadījumā pēc

tiesas ieskata, vadoties pēc taisnības apziņas un vispārīgiem tiesību principiem, kā to paredz Civillikuma 5.pants.

No juridiskās metodes viedokļa taisnīga atlīdzinājuma noteikšanu sekmē tā dēvētā gadījumu salīdzināšanas un tipizēšanas metode, kas balstās uz vienlīdzības principu, proti, salīdzināmos gadījumos atlīdzinājumam jābūt līdzīgam, bet atšķirīgos – atšķirīgam. Šajā ziņā tiesu prakse veido plašu uzziņas un salīdzināšanas materiālu. Ar katru tiesas izšķirto dzīves gadījumu pieaug salīdzināšanas iespēja un līdz ar to – arī tiesiskā stabilitāte. Protams, tiesu praksi nevar uzskatīt par vienīgo kritēriju atlīdzības noteikšanai nemantiska kaitējuma nodarīšanas gadījumā, taču neapšaubāmi tā izmantojama kā viens no palīgavotiem atbilstīga atlīdzinājuma noteikšanai. Tāpēc, kad lieta ir jāizspriež pēc tiesas ieskata, tiesai atbilstoši Civilprocesa likuma 5.panta sestās daļas noteikumiem ir nepieciešams analizēt citās līdzīgās lietās norādītos apsvērumus par atlīdzinājuma apmēru (*sal. Juridiskās metodes pamati. 11 soļi tiesību normas piemērošanā. Rakstu krājums/profesora E.Meļķiša zinātniskā redakcijā. Rīga: Latvijas Universitāte, 2003, 195.-197.lpp.)*.

Lietās par kompensācijas noteikšanu nemantiskā kaitējuma nodarīšanas gadījumā ir vērojama plaša piedzīto summu diferenciācija.

Tā, piemēram, ar 2011.gada 20.aprīļa spriedumu lietā Nr.SKC-161 Senāts atstājis negrozītu Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2009.gada 26.novembra spriedumu, ar kuru par tiesības uz privāto dzīvi aizskārumu (bez personu piekrišanas laikrakstā publicētas fotogrāfijas, kurās prasītājas redzamas kailas pirtī), katrai cietušajai piedzīta atlīdzība par morālo kaitējumu 4 268,62 *euro*.

Turpretim ar 2011.gada 26.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-319 Senāts atstājis negrozītu Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2009.gada 4.novembra spriedumu, ar kuru noteikta atlīdzība par sakropļojumu 35 571,80 *euro*, minētajā summā ietverta arī atlīdzība par morālo kaitējumu 14 228,72 *euro*. Minētajā lietā konstatēts, ka Iekšlietu ministrijas organizēto svētku laikā prasītājs, nokrītot no liela augstuma, guva smagus miesas bojājumus. Viņam daļēji amputēts kreisais plecs, kā rezultātā daļēji zudusi kreisās rokas un pleca kustību funkcionalitāte. Nosakot atlīdzību, tiesa ņēmusi vērā pārdzīvotās fiziskās, kā arī garīgās ciešanas, kas saistītas gan ar iegūto traumu raksturu un palikušo ķermeņa sakropļojumu, dzīves kvalitātes samazināšanu, gan arī nespēju atgriezties ierastajos dzīves apstākļos.

Savukārt ar 2012.gada 23.maija spriedumu lietā Nr.SKC-200 Senāts, lai kompensētu prasītājam nodarītās sāpes pēc viena sēklinieka un tā piedēkļa zaudēšanas, dzīves kvalitātes mazināšanu ilgā laika posmā, esošos un nākotnē sagaidāmos emocionālos pārdzīvojumus, negatīvo ietekmi uz veselību saistībā ar priekšā stāvošu operāciju, kā arī sakropļojumu kā tādu, palielinājis atlīdzību par morālo un veselībai nodarīto kaitējumu līdz 14 228,72 *euro*.

Tāpat ar 2011.gada 17.novembra Senāta rīcības sēdes lēmumu lietā Nr.SKC-627 atteikts ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta kasācijas sūdzību par Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2010.gada 11.maija spriedumu, ar kuru prasītāja labā piedzīta atlīdzība par morālo kaitējumu 21 343,08 *euro* un atlīdzība par sakropļojumu 21 343,08 *euro*. Šajā lietā konstatēts, ka Iekšlietu ministrijas organizēto svētku laikā prasītājs, nokrītot no autopacēlāja, guva smagus miesas bojājumus - galvas sasitumu, galvas smadzeņu satricinājumu, sistu brūci apakšlūpā un labajā ausī, apakšžokļa lūzumu, kreisā augšstilba kaula diafizāru vaļēju lūzumu, labā atslēgas kaula sternālu gala mežģījumu un traumatisku šoku II pakāpē.

Savukārt, Senāts 2013.gada 9.aprīlī lietā Nr.SKC-200 atstāja negrozītu apgabaltiesas nolēmumu, kurā, izvērtējot konkrētas lietas apstākļus par ceļu satiksmes negadījumā gūtiem vidēja smaguma miesas bojājumiem (kreisa augšstilba kaula mediālā kakliņa lūzums), tiesa piedzinusi atlīdzību par morālo kaitējumu 1 422,87 *euro*.

Senāts 2013.gada 11.septembrī lietā Nr.SKC-0664 atstāja negrozītu apgabaltiesas nolēmumu, kurā, izvērtējot konkrētas lietas apstākļus par ceļu satiksmes negadījumā gūtiem vidēja smaguma miesas bojājumiem (sejas sasitums ar sistu brūci zodā, labā speķa kaula lūzums), tiesa piedzinusi atlīdzību par morālo kaitējumu 1 422,87 *euro*. Savukārt par vidēja smaguma miesas bojājumiem (kreisā augšstilba lūzums ar dislokāciju) noteikta kompensācija par morālo kaitējumu 2 134,31 *euro*.

Savukārt Rīgas apgabaltiesa 2015.gada 30.septembrī lietā Nr.CA-0608 noteica kompensāciju par morālo kaitējumu 100 *euro*, jo atbildētāja 2012.gada 12.februārī pienācīgi nenodrošināja gājēju ietves notīrīšanu no ledus un sniega, kā rezultātā prasītāja ir paslīdējusi, nokritusi un guvusi kājas traumu (kreisās kājas apakšstilba potītes lūzums, kreisās kājas apakšstilba un potītes sastiepums).

Neapšaubāmi, ka iepriekš norādītie tiesu prakses piemēri nav tieši piemērojami izskatāmajā lietā, taču tie pietiekami skaidri ilustrē tiesas nostāju jautājumā par aizskarto nemantisko labumu (piemēram, veselības, personiskās dzīves u.c.) nozīmīgumu un palīdz rast izpratni par kritērijiem, kuri izmantojami, nosakot atbilstīgu (taisnīgu) atlīdzinājumu.

Ja salīdzina prasītāja lūgto kopīgo atlīdzību 32 000 *euro* kopsakarā ar minētajās lietās piespriestajām summām par morālo kaitējumu, īpaši ņemot vērā Senāta 2011.gada 26.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC-319 norādītos lietas faktiskos apstākļus, tad to nevar uzskatīt par atbilstīgu šajā lietā nodarītajam kaitējumam.

Konkrētajā gadījumā nav šaubu, ka prasītājam bija psiholoģiskas ciešanās un fiziskās sāpes, kas radīja stresu, šīs ciešanas liedza viņam psihisko labsajūtu, kas nozīmē, ka viņš saņēma garīgu satricinājumu, spēcīgus emocionālus pārdzīvojumus un ciešanas. Minētā sakarā Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka neviens nevar noteikt indivīda morālo ciešanu pakāpi. Tomēr aizskāruma rezultātā prasītājs nav palicis atkarīgs no citu personu aprūpes, viņa veselībai netika nodarīs būtisks kaitējums, viņš tomēr atgriezies ierastajos dzīves apstākļos. Nosakot atlīdzību par morālo kaitējumu, nav atsevišķi nodalāms prasītāja kā fiziskās personas un kā žurnālista goda aizskārums.

Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā, lai kompensētu /pers. A/ nodarītās fiziskās sāpes, dzīves kvalitātes mazināšanu noteiktajā laika posmā, emocionālos pārdzīvojumus, negatīvo ietekmi uz veselību, ir nosakāma atlīdzība 500 *euro* apmērā.

Šāda morālās kompensācijas summa sekmēs pušu samierināšanos un kalpos par preventīvu līdzekli nepieļaut tādus pārkāpumus, kuru rezultātā var tikt aizskarti katram cilvēkam vērtīgākie nemantiskie labumi - dzīvība un veselība. Turklāt, ievērojot nodarītā kaitējuma raksturu, minētā summa salīdzinoši atbilst šā sprieduma norādītajām atlīdzinājuma summām, kas noteiktas pēc tiesas ieskata. Tiesa nekonstatēja apstākļus, kuru dēļ prasītāja labā būtu nosakāma kompensācija par morālo kaitējumu 32 000 *euro*. Konkrētajā gadījumā Civillietu tiesas kolēģija vērtē prasītāja pieprasīto atlīdzību 32 000 *euro* kā neatbilstošu ekonomiskas ekvivalences, saprātīguma un samērīguma principam.

Civilprocesa likuma 195.pantā noteikts tiesas pienākums lemt par tiesībām līdz sprieduma izpildei saņemt procentus. Apelācijas instances tiesa ņem vērā Augstākās tiesas Senāta judikatūru par Civilprocesa likuma 195.panta piemērošanu.

Tā, Senāts 2007.gada 14.februāra spriedumā lietā Nr.SKC-75 un 2009.gada 25.novembra lēmumā lietā Nr.SPC-111 atzinis, ka Civilprocesa likuma 195.pantam ir imperatīvs raksturs. Tiesai minētās normas izpratnē, apmierinot prasību par naudas piedziņu, ir pienākums, neatkarīgi no prasījumā izteiktajiem lūgumiem, noteikt prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu /pers. A/ atzīstamas tiesības saņemt no /pers. B/ likumiskos 6 % gadā no pamatparāda summas 500 *euro* par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Apelācijas sūdzībā atbildētājs norāda uz pirmās instances tiesas tiesneses neobjektivitāti un ieinteresētību šīs lietas iznākumā, līdz ar to lūdz izlemt jautājumu par pirmās instances tiesas tiesneses saukšanu pie atbildības.

Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka uz tiesneša kā uz tiesas varas pārstāvja, kura neatkarību garantē valsts, rīcību nav attiecināmi vispārējie noteikumi. Par patstāvīgu mehānismu lietas dalībnieku interešu aizstāvībai atbilstoši Tiesnešu disciplinārās atbildības likumam atzīstama sūdzības iesniegšana Augstākās tiesas priekšsēdētājam par tiesneša rīcību, nevis tās pārsūdzēšana šīs civillietas ietvaros civiltiesiskajā kārtībā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 192.pantu tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas. Līdz ar to Civillietu tiesas kolēģijai nav pamata izskatīt atbildētāja apelācijas sūdzībā pieteikto prasījumu par morālās kompensācijas piedziņu no valsts sakarā ar nodarīto morālo kaitējumu.

Apelācijas sūdzības iesniedzēja pēc būtības subjektīvu apsvērumu diktēts viedoklis par lietā nodibinātiem apstākļiem un faktiem, kas atšķiras no spriedumā dotā šo pašu apstākļu juridiskā novērtējuma, nerada pamatu tiesas secinājumu apšaubīšanai.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pierādījumu jēdzienu, pieņemšanu un novērtēšanu noteic Civilprocesa likuma 15.nodaļas normas, kas izvirza pietiekoši konkrētas prasības pierādījumu pārbaudes un novērtēšanas jomā, tostarp arī to, ka pierādījumi vērtējami vispusīgi, pārbaudot katra pierādījuma būtību. Respektīvi ,,no vienas puses tā (t.i., pierādījumu novērtēšanas metode) neierobežo tiesu pierādījumu vērtēšanā, bet no otras puses, uzliek tiesai pienākumu sīki iedziļināties katra pierādījuma būtībā, salīdzinot to ar citiem un piešķirt tam to nozīmi, kādu tas pelna pēc savas iekšējās vērtības" *(V.Bukovskis. Civilprocesa mācības grāmata. Rīga:Autora izdevums, 1933.g., 349.lpp.).*

Tādēļ prasītāja norādei, ka pirmās instances tiesa nepareizi novērtējusi pierādījumus lietā, nav izšķirošas nozīmes visu lietas faktisko apstākļu noskaidrošanā kopsakarā un savstarpējā sakarībā apelācijas instances tiesā. Tas, ka prasītājs ir neapmierināts ar pirmās instances tiesas pierādījumu novērtēšanas rezultātu, nenozīmē, ka tiesa nav pienācīgi novērtējusi prasītāja iesniegtos pierādījumus.

Prasītāja neapmierinātība ar to, ka viņa norādītie argumenti un iebildumi nav ietekmējuši izskatāmā jautājuma rezultātu un prasība ir apmierināta tikai daļēji, pats par sevi neliecina par Satversmē un Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā noteikto tiesību uz tiesas aizsardzību pārkāpumu.

Civillietu tiesas kolēģija ņem vērā, ka prasītājs īstenoja ar Civilprocesa likuma 74.panta otrās daļas 10.punktu un 413.pantu piešķirtās tiesības iesniegt apelācijas sūdzību, kurā sniedza priekšstatu par strīda faktiem, pierādījumiem, tiesību normu traktējumiem un citiem apstākļiem. Apelācijas instances tiesa, neievērojot prasītāja apelācijas sūdzības motīvus, daļēji apmierināja prasību par morālā kaitējuma piedziņu, pēc būtības izskatot lietu analoģiski pirmās instances tiesas nolēmumam.

Civlprocesa likuma 41.panta pirmā daļa noteic, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, bet atbildētājam - proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

Apelācijas instances tiesā prasītājs uzsvēra, ka Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas norma pārkāpj samērīguma principu un neatbilst Satversmei, kas ir par pamatu pieteikuma izsniegšanai Satvesmes tiesai.

Latviešu valodas vārdnīca skaidro, ka ,,proporcionāls ir savstarpēji samērīgs, atbilstīgs; tāds, kura daļas ir pareizās, atbilstošās attiecībās" *(R:Avots, 2006, 883. lpp.).*

Civiltiesisku strīdu izskatīšana tiesas iestādēs atbilstoši Civilprocesa likumā noteiktajai procedūrai, ir galvenā, visplašāk izmantotā civilo tiesību aizsardzības forma. Aizstāvot personu aizskārtās vai apstrīdētās civilās tiesības, tiesa nosaka attiecīgu veidu, kādā novēršams konstatētais tiesību aizskārums, taču tiesas spriedums ne vienmēr nozīmē aizskāruma pilnīgu novēršanu. Līdz ar to likumdevējs Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas piemērošanu saista ar lietas iznākuma rezultātu, nevis ar pušu vainas pakāpes noteikšanu. Šī norma nav pretrunā ar pušu līdztiesību principu, saskaņā ar kuru tiesai jānodrošina abām pusēm, proti, prasītājam un atbildētājam, vienādās iespējas izmantot tām piešķirtās tiesības savu interešu aizsardzībai (*Civilprocesa likuma 9.panta otrā daļa*).

Līdz ar to apelācijas instances tiesa neatrod pamata uzskatīt, ka Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas norma neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai, līdz ar to arī nav nodibināts pamats pieteikuma iesniegšanai Satversmes tiesai, kā to lūdzis prasītājs apelācijas instances tiesā.

Tā kā /pers. A/ prasība apmierināta daļēji, tad atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas noteikumiem no /pers. B/ prasītāja labā proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram piedzenama valsts nodeva par prasības iesniegšanu 75 *euro* (500 *euro* x 15% =75 *euro*), ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 *euro.*

Civilprocesa likuma 44.panta otrā daļa noteic atbildētāja pienākumu atmaksāt prasītājam izdevumus lietas vešanai ar nosacījumu, ja prasība apmierināta pilnīgi vai daļēji.

Tādējādi strīda ierosināšana tiesā atzīstama par pamatotu arī tad, ja prasība apmierināta daļēji. Tikai tad, ja prasība noraidīta, kas nozīmē, ka atbildētājs nebija devis iemeslu prasības celšanai, strīda ierosināšana tiesā atzīstama par nepamatotu. Konkrētajā gadījumā /pers. A/ prasība apmierināta daļēji, līdz ar to atbildētājam ir jāatlīdzina ar lietas vešanu saistītie izdevumi to faktiskajā apmērā.

Prasītājs lūdz piedzīt izdevumus par rakstveida pierādījumu tulkošanu 70 *euro* (lietas 2.sējuma 45.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 129.panta otrās daļas 3.punktu prasības pieteikumam pievienojami dokumenti, kas apstiprina apstākļus, uz kuriem prasījums pamatots. Šai sakarā Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka persona, kura griezusies tiesā, lai aizsargātu savas aizskartās vai apstrīdētas civilās tiesības vai ar likumu aizsargātas intereses, atsaucās uz juridiski nozīmīgiem faktiem. Pierādīšana ir likumā reglamentēts process, kurā skaidri noteikts arī kādā kārtībā un kādā veidā pierādījumi jāiesniedz. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 10.pantā deklarēto sacīkstes principu pierādījumus vāc un iesniedz puses, līdz ar to pierādīšanas pienākums vienādā mērā attiecas uz abām pusēm, kā tas arī paredzēts šā likuma 93.panta pirmajā daļā.

Turklāt saskaņā ar Civilprocesa likuma 13.panta otro daļu dokumentus svešvalodās lietas dalībnieki iesniedz, pievienojot noteiktā kārtībā apliecinātu tulkojumu valsts valodā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 3.punktu izdevumi sakarā ar rakstveida pierādījumu iegūšanu ir atlīdzināmi to faktiskajā apmērā. Tādēļ šie izdevumi 70 *euro*, ko prasītājs samaksājis par rakstveida pierādījumu iegūšanu, piedzenami no atbildētāja prasītāja labā.

Tādējādi pavisam no atbildētāja prasītāja labā piedzenami tiesāšanās izdevumi 149,70 *euro*, kuros ietilpst valsts nodeva 75 *euro*, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 *euro*, izdevumi par rakstveida pierādījumu iegūšanu 70 *euro.*

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai, bet pārējos tiesas izdevumus uzņemas valsts.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 33.panta otrās daļas 3.punktu lietā aprēķināmi ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu un citu dokumentu piegādi pirmās instances tiesā 28,10 *euro*, apelācijas instances tiesā 3,10 *euro* (lietas 3.sējuma 161.lapa, 4.sējuma 4.lapa).

Saskaņā ar Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2015.gada 26.februāra lēmumu, /pers. A/, iesniedzot prasības pieteikumu, daļēji tika atbrīvots no valsts nodevas samaksas, proti, tiesa uzdeva viņam samaksāt valsts nodevu 100 *euro* un ar lietas izzskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 *euro*, ko viņš ir izpildījis (lietas 1.sējuma 287.-291.lapa, 2.sējuma 3.lapa).

Saskaņā ar Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2016.gada 11.februāra lēmumu, /pers. A/, iesniedzot apelācijas sūdzību, tika pilnīgi atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas (lietas 3.sējuma 250.-252.lapa).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmās daļas noteikumiem no /pers. B/ valsts labā proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 14,05 *euro*, kas nav samaksāti iepriekš pirmās instances tiesā.

Ņemot vērā, ka šajā civillietā /pers. A/ pirmās instances tiesā ir daļēji atbrīvots no tiesas izdevumiem, bet apelācijas instances tiesā ir pilnīgi atbrīvots no tiesas izdevumiem, tad saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta prasībām, pārējos tiesas izdevumus attiecīgajā daļā uzņemas valsts.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.-434.pantu Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā morālo kaitējumu 500 *euro* (pieci simti *euro*), un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 149,70 (viens simts četrdesmit deviņi *euro* un 70 centi), veicot samaksu Citadele bankas kontā Nr.LV19PARX0006758780007, bet pārējā daļā prasību par morālā kaitējuma 31 500 *euro* un tiesāšanās izdevumu piedziņu noraidīt.

Noteikt /pers. A/, personas kods /personas kods/, tiesības saņemt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, likumiskos sešus procentus gadā no nesamaksātās naudas summas 500 *euro* (pieci simti *euro*) par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 14,05 *euro* (četrpadsmit *euro* un 05centi).

Noteikt /pers. B/ sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā dienas. Pēc valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksas (valsts labā) kvīts oriģināls šajā noteiktajā termiņā iesniedzams Latgales apgabaltiesā.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ieskaitāmi Tiesu administrācijas, reģistrācijas Nr.90001672316, kontā Nr.LV51TREL2190458019000, maksājuma uzdevumā norādot: saņēmēja iestāde – Valsts kase, kods – TRELLV22, maksājuma mērķis – 21499, dati lietas identificēšanai.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas – 2016.gada 24.maija, Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Latgales apgabaltiesā un, atbildētājam samaksājot drošības naudu 284,57 *euro* kontā – saņēmējs: Latvijas Republikas Augstākā tiesa, reģistrācijas Nr.90000068892, saņēmēja banka: Valsts kase, kods TRELLV22, konta Nr.LV83TREL8280010000000, ekonomiskās klasifikācijas kods: F22010010, norādot personas vai juridiskās personas datus.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja L.Mežale

Tiesnese V.Sokolova

Tiesnesis I.Stivriņš